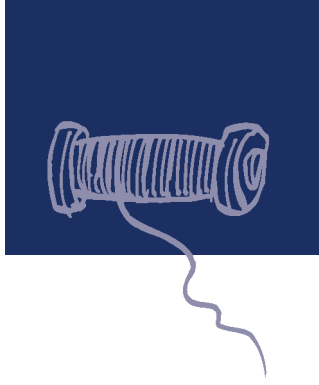
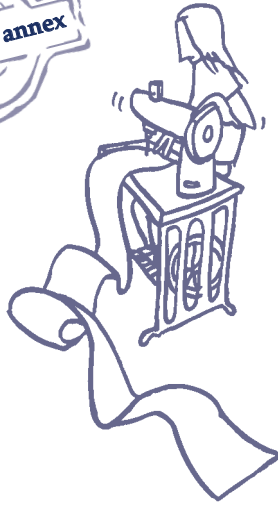

Mala peça al *teler*

Intermón
Oxfam

PRIMERA PART

Personatges

Candela (*treballadora de la Tèxtil S.A.*),

Manel (*germà de la Candela*), *advocat de l'acusació*,

Pau (*membre d'una organització pro drets humans*).

Escena 1

Habitació petita i senzilla. En Manel està sol esperant, mirant el rellotge; al seu costat, una maleta. Entra en escena la Candela. Quan veu el seu germà corre per abraçar-lo.

Candela: Manel! Com és que no em vas dir que venies?

Manel: Va ser tot molt precipitat... Quines ganes tenia de veure't... Escolta, però tu has crescut una mica, oi?

Candela: Com vols que no creixi en quatre anys! Ara ja sóc tota una dona, ja en tinc disset.

Manel: Noieta, noieta. I, per això arribes a aquestes hores? Porto esperant-te des de les deu. I fixa't: ja són les tres de la matinada. No et pen sis que perquè el papa i la mama se n'hagin anat a la collita, tu pots anar-te'n de gresca fins tan tard...

Candela: No és el que et penses. He estat treballant, Manel. Saps que ja guanyo més que el papa i la mama?

Manel: (*trist*) Bé, això no és gaire difícil. Però tampoc em sembla necessari que facis tantes hores extres. A més avui és diumenge... Escolta, però tu on treballes?

Candela: Ja tornes a desconfiar. Treballo a la Tèxtil S.A. És una empresa de peces esportives de marques conegudes que es dedica a l'exportació. Segur que mentre eres a Barcelona et vas comprar algun xandall on posava: Made in Mèxic..., doncs potser em va passar per les mans.

Manel: Encara trobo que és massa que treballis fins tan tard. Fas cara

d'estar esgotada, i no deus tenir temps per als llibres, i tu sempre havies volgut estudiar biologia.

Candela: Les hores extremes no les faig perquè vulgui. Hi ha dies que necessiten acabar grans comandes i aleshores tanquen les portes i hem de treballar fins que les acabem. I no et pensis, la majoria de les vegades, les hores extremes, ni tan sols ens les paguen.

Manel: Què dius, que no te les paguen? I que t'obliguen a fer-les? Això és increïble! Per què no us queixeu? No pot ser legal...

Candela: L'any passat se'm va ocórrer demanar, amb deu companyes més, que ens deixessin mitja hora per dinar. Ens vam plantar a la porta del capatàs amb els braços en creu. Van venir els de seguretat i ens en van treure a cops de porra. Vaig acabar a l'hospital amb el braç trencat. Després, quan van saber que era jo la que ho havia organitzat, em van amenaçar a mi, al papa i a la mama.

Manel: Què va dir el papa?

Candela: He preferit no dir-li-ho. No vull preocupar-los encara més. Fer la collita cada vegada dona per a menys i el meu sou és el que ajuda a tirar endavant.

Manel: Em pensava que els diners que us enviava servien perquè tu poguessis continuar estudiant, sense hores extremes.

Candela: No, no ens hi arriben. Tampoc et vaig dir res perquè tu ja en tens prou, allà amb els dos nens.

Manel: Però no pots continuar així. Hem de denunciar-los, Candela.

Candela: No puc, Manel. T'estic dient que d'aquest sou depenem tots aquí.

Manel: Farem una cosa: ara anirem a dormir. Demà al matí anirem a veure un advocat amic meu i que ens expliqui què hi podem fer.

Candela: Tinc por, Manel. No sé si...

Manel: De moment només és anar a veure'l. Després tu decideixes, d'acord?

Escena 2

Un despatx, també senzill. A un costat de la taula, l'advocat i el Pau; a l'altre, els dos germans.

Pau: No he pogut evitar escoltar el problema que teniu mentre l'explicàveu al vostre advocat. Ja fa un temps que estic estudiant el cas de la Tèxtil. El problema no és tan sols de la Tèxtil, sinó de les grans companyies multinacionals, com la Multinational S.L., a les quals va destinada la producció. Encara que aquestes grans companyies saben el que està passant aquí, no fan res per evitar-ho, perquè així aconseguixen una gran quantitat de producció a un cost molt baix i després la venen a preus molt elevats al mercat exterior.

Advocat: Si la Candela declarés, tindríem cas contra la Tèxtil, però ens cal alguna cosa més per involucrar la Multinacional que permet que passi això.

Pau: Jo he aconseguit testimonis que poden involucrar la Multinacional. Resulta que la Multinacional disposa del que s'anomena un codi de conducta que obliga a seguir a les seves empreses soci. Segons aquest codi, les empreses subcontractades han de respectar els drets dels treballadors, que han de gaudir, entre altres coses, d'un sou competitiu, atenció sanitària, subsidis per menjar, transport. No cal dir que al codi de conducta es prohibeixen de forma explícita els maltractaments físics. Doncs bé, a part del cas de la Candela, he acumulat molts altres testimonis que demostren la vulneració d'aquest codi.

Candela: Però la Multinacional pot dir que ella no sabia que la Tèxtil l'incomplia.

Pau: Aquesta és la gran basa que tenen. Però, de fet, el codi de conducta estableix el compromís per part de la Tèxtil del compliment mitjançant la signatura del Memoràndum de Reconeixement. Aquest Memoràndum comporta la supervisió i avaluació sistemàtica, per part de la Multinacional, del compliment del codi.

Advocat: Però ens cal que algú denunciï la situació.

Manel: I llavors és on entrem nosaltres, Candela.

Candela: No, llavors és on entro jo. Tu ja vius lluny d'aquí, però qui ha de treure endavant la família sóc jo. Quan em quedi sense feina, perquè això és el que passarà si poso la denúncia, com sobreviurem tots? Tot això sense tenir en compte les amenaces.

Manel: Però, Candela, només tens disset anys. Penses passar-te la resta de la vida tal com estàs ara? Sense fer res més que treballar? Què passarà quan vulguis tenir fills? I allò que volies estudiar?

Advocat: El cas no serà fàcil. Aquestes empreses tenen exèrcits d'advocats preparats per afrontar aquest tipus de demandes. Però la realitat és que mai ningú s'ha atrevit a denunciar-los. Potser si algú ho fes, si algú fos prou valent, no podrien fer res davant de l'evidència.

Pau: No vull enganyar-te. No serà fàcil. Però em sembla que val la pena, Candela. La veritat és que és una decisió molt difícil per prendre-la tota sola. (Girant-se cap al públic.)

VOSALTRES QUÈ FARÍEU?

A: No posaríem la denúncia.

B: Posaríem la denúncia.

SEGONA PART A

Capatàs de la Tèxtil, gerent de la Tèxtil, directiu de la Multinational.

Interior, despatx. Drets enmig de l'escena hi ha el capatàs i el gerent de la Tèxtil. El cap mira tota l'estona el rellotge.

Gerent: Tot està correcte?

Capatàs: Tot controlat.

Gerent: Ja saps que aquestes visites dels directius de la Multinational no són perquè sí. Si vénen és perquè ensumen alguna cosa. L'últim que em cal és que pensin que no sé controlar els treballadors.

Capatàs: Si ho diu per aquella noia que va estar visitant els advocats, no es preocupi. No va fer res. Tema solucionat.

Gerent: Que no ho fes no significa que no ho pugui fer ara. No em tranquilitze gens ni mica.

Capatàs: Tranquil. Ja em vaig assegurar que tampoc ho faci en el futur.

Gerent: No continuïs! M'estimo més no saber-ne res. Em conformo que em portis resultats.

Entra en escena el directiu de la Multinational. El saluden amb un excés de servilisme.

Gerent: Hola, bona tarda. Encantat de tornar-lo a veure. Com ha anat la visita a la nau?

Directiu: Bé, encara que no he trobat l'ambient de cordialitat que esperava entre els treballadors. A propòsit, he estat amb el comptable revisant els llibres de comptes. M'he fixat que han pujat el salari un 1%.

Gerent: No. Coses del Govern. Bé, de fet el Govern ha estipulat un 2% però vam recuperar un 1% subscriuint una assegurança que han de

pagar els treballadors. Però ja ens assegurem nosaltres que no es posin malalts..., ja m'entén.

Directiu: Em pregunto si alguna vegada s'han parat a reflexionar què farien si empreses com la que jo represento no tinguessin aquí les plantes de producció. On treballarien aleshores? Haurien d'estar agraïts perquè els vam brindar l'oportunitat d'apropar-se una mica a l'estil de vida que tenim al nostre país.

F I

SEGONA PART B

Personatges

Candela, Manel, advocat de la defensa, Pau, gerent de la Tèxtil, capatàs de la Tèxtil, directiu de la Multinational, advocat de la Multinational, agutzil.

Escena 1

En un racó, la Candela, en Manel, l'advocat de la defensa, el Pau.

Candela: Fins quan haurem d'esperar per saber el veredict?

Advocat: És variable. Ara el jurat està reunit. Estan revisant les proves i han d'arribar a un veredict unànime. Pot ser que avui ja el tinguin o pot ser que no.

Manel: Però segur que els declararan culpables.

Advocat: Tingues en compte que estan jutjant la Multinational. No està tan clar que sabés el que passava a la Tèxtil.

Candela: Què vols dir, que no està tan clar? Qui s'empassa que no tenen cap control de les empreses productores? Que només paguen i prou?

Pau: Una cosa és que estigui clar que sí que ho fa, i una altra que hi hagi proves que la incriminin perquè un jurat la pugui inculpar.

Manel: Però, i els testimonis? I els informes de l'hospital on em van tractar el braç trencat? I els acomiadaments de totes les treballadores embarassades?

Advocat: Aquesta és la qüestió. Seria un gran pas endavant si el jurat considerés tot això proves suficients per dictaminar-ne la culpabilitat.

Candela: Llavors no està tan clar que decideixin que són culpables?

Pau: No, no està tan clar. Però tampoc és impossible.

Advocat: Ja us vaig dir que no seria fàcil. Ara només ens cal esperar.

Escena 2

A l'altre racó. Drets hi ha el gerent de la Tèxtil, el capatàs de la Tèxtil, el directiu de la Multinational, l'advocat de la defensa.

Advocat: Em sembla que no trigaran gaire. Volen anar a menjar alguna cosa?

Directiu: No em ve de gust menjar res. No m'ha agradat com s'ha desenvolupat el judici.

Capatàs: Ja veurà com no passarà res. Si surt culpable, la Tèxtil tanca i es perd el sou de moltes persones. Em penso que no els interessarà.

Directiu: Pot estar segur que la Multinational retiraria tota la inversió del seu país.

Gerent: Però no sortirà culpable. El jurat no es basarà en els testimonis de treballadors ressentits amb ganes de fer enrenou. Qui declararà culpable una empresa com la seva només perquè uns treballadors que van ser acomiadats per ganduls comencin a explicar mentides? No tiraran per terra la seva empresa.

Directiu: (*Nerviós*) En tot cas per tirar per terra la seva.

Advocat: No és convenient que ara es posin a discutir. Tranquils, no és probable que amb aquestes proves incriminin tota una multinacional

que crea tants llocs de treball. El millor que podem fer és esperar el veredict.

Escena 3

Surt l'agutzil al centre de l'escena.

Agutzil: Senyors, senyores: el jurat ja ha decidit.

A: La Multinational ha estat declarada innocent.

B: La Multinational ha estat declarada culpable.

TERCERA PART A

Personatges

Directiu de la Multinational, gerent de la Tèxtil, Manel, Candela, Pau.

Escena 1

A un costat de l'escena hi ha el gerent de Tèxtil i el directiu de la Multinational.

Gerent: Ho veu, com al final no ha estat res? Ja sabia jo que els del jurat no se la jugarien per una nena entremaliada.

Directiu: S'ha fixat en la quantitat de premsa que hi havia en la sala?
Com s'atreveix a dir que no ha estat res?

Gerent: Vull dir que tot tornarà a ser com abans.

Directiu: No n'estigui tan segur, amic. La meva empresa s'haurà de gas-

tar més del doble del que inverteix aquí per poder rentar la seva imatge. Aquí hi havia premsa internacional que dubto molt que vostè pugui controlar.

Gerent: Què vol dir amb tot això?

Directiu: Que la meua empresa haurà de retallar algunes inversions per pagar-se la contrapublicitat.

Gerent: No poden deixar-nos d'aquesta manera. A quin altre lloc treballarien amb unes condicions tan avantatjoses?

Directiu: A més llocs dels que s'imagina. Jo de vostè començaria a buscar-me una feina. Que tingui un bon dia.

Escena 2

A l'altre costat de l'escena. Candela, Manel i Pau estan drets, desolats.

Candela: Tant d'esforç, tant de risc per a res... he estat una tòtila pensant que serviria per a alguna cosa...

Pau: Ha servit per a alguna cosa. A la sala hi havia molta premsa. Encara que innocent, el seu nom ha quedat tacat. Hi haurà d'altres fàbriques, d'altres persones que també denunciaran. Algun dia els passaran factura per tot plegat.

Candela: T'ho sembla? Quines altres persones denunciaran si veuen que no serveix de res?

Manel: Però hi havia premsa estrangera. Aquesta notícia arribarà als països on la Multinational ven els productes que fa. Arribarà un moment que els consumidors no es quedaran impassibles.

Candela: Tot això és molt bonic però sóc jo la que m'he quedat sense feina. Tinc por que la Tèxtil compleixi les seves amenaces.

Pau: En Manel i jo ja havíem tingut en compte aquesta possibilitat.

Manel: Hem començat a tramitar un visat per a tu i per als pares. Vindreu amb mi a Barcelona.

Pau: Els tràmits són complicats, però en Manel intentarà trobar-vos una feina perquè hi pugueu anar. Mentrestant, hauríeu de canviar de regió perquè no us trobin.

Candela: I què farem a Barcelona? Casa meva és aquí..., la meva vida és aquí.

Manel: Al començament serà una mica difícil però amb el temps t'hi acostumaràs.

Candela: Al començament... i quants anys són el començament? I a més, allà, de què treballaré? Moltes germanes de companyes de la fàbrica hi han anat i s'han hagut de dedicar a la prostitució. Segur que allà les coses no són fàcils per als immigrants.

Manel: No, no ho són. Ja t'ho dic ara. Però el que és evident és que no pots quedar-te aquí. A més jo ja porto un temps allà i sé on pots trobar alguna feina una mica digna.

Candela: Haurem de continuar lluitant d'alguna manera. Jo vull tornar i poder treballar aquí, on vaig néixer. No podem permetre que això continuï passant. Trobarem la manera que entre tots puguem evitar-ho.

F I

TERCERA PART B

Personatges

Directiu de la Multinacional, gerent de la Tèxtil, Manel, Candela, Pau.

(Escena 1: *A un costat de l'escena hi ha el gerent de Tèxtil i el directiu de la Multinacional. El directiu està esperant l'advocat per anar-se'n.)*

Gerent: Em sembla que hem rebut un bon cop. Però cal tenir esperança. Tot i que el marge de guanys serà més petit perquè haurem d'aug-

mentar els sous, tot i que disminuirà la productivitat perquè no es podran fer tantes hores extres, encara tindrem un marge de benefici. És qüestió de reorganitzar.

Directiu: No sé què pretén reorganitzar. No sé per què m'he de fiar de vostè. Ha demostrat ser un inepte que no sap com controlar els treballadors. Acomiadi's de la inversió. És molt més rendible tancar-la.

Gerent: No pot fer això. On millor que aquí?

Directiu: En un lloc més "tolerant", per exemple. N'hi ha molts, no es pensi.

Gerent: Començo a sospitar que l'hauria tancat encara que el veredict li hagués resultat favorable.

Directiu: És molt suspicac, vostè. Que tingui un bon dia.

Escena 2

A l'altre costat de l'escena. Candela, Manel i Pau estan drets, somrient.

Manel: Qui és la més valenta del món? Qui ha guanyat Goliat?

Candela: No sé per què, però no puc alegrar-me'n tant com tu. Encara que és una victòria, hi haurà moltes famílies que ara es quedaran sense el sou principal que tenien. Tinc la sensació que ara comença la lluita veritable, que això tan sols ha estat la punta de l'iceberg.

Pau: *(Fins ara feia que sí amb el cap.)* Això mateix, Candela. Però amb aquesta petita victòria comencem a assegurar-nos que a poc a poc la lluita sigui d'igual a igual.

Candela: Suposo que d'això es tracta, d'igualtat.

FI